

ΑΠΟΦΑΣΗ 24/2021
(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής «η Αρχή») συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος μέσω τηλεδιάσκεψης την Τετάρτη 26-05-2021 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Αναπληρωτής Πρόεδρος, Γεώργιος Μπατζαλέξης, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής, Κωνσταντίνου Μενουδάκου, τα τακτικά μέλη Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, ως εισηγητής, Σπυρίδων Βλαχόπουλος και το αναπληρωματικό μέλος Γρηγόριος Τσόλιας σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους, Χαράλαμπου Ανθόπουλου, ο οποίος, αν και εκλήθη νομίμως εγγράφως, δεν παρέστη λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστη, με εντολή του Προέδρου, ο Λεωνίδας Ρούσσο, ειδικός επιστήμονας – ελεγκτής ως βοηθός εισηγητή. Ως Γραμματέας παρέστη η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού Τμήματος της Αρχής.

Στην Αρχή υποβλήθηκε η υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3661/22-05-2019 καταγγελία σύμφωνα με την οποία στις εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου της ομόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία «ΜΑΡΙΑ & ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΥΣΑΘΑΝΑ Ο.Ε.» και διακριτικό τίτλο «Grand Beach» (εφεξής «υπεύθυνος επεξεργασίας»), είχε εγκατασταθεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης κατά το χρονικό διάστημα εργασίας του καταγγέλλοντος. Ο καταγγέλλων προσλήφθηκε από την εταιρεία «ΜΑΡΙΑ & ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΥΣΑΘΑΝΑ Ο.Ε.» στις ...2017 ως ... για χρονικό διάστημα ... ως και τις ...2017. Το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης ήταν τοποθετημένο χωρίς να πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις λειτουργίας και μέσω του συστήματος ήταν δυνατή η επίβλεψη του χώρου της κουζίνας και των εργαζομένων. Στην καταγγελία αναφέρεται συγκεκριμένο

περιστατικό, από το οποίο προκύπτει ότι η μία από τις καταγγελλόμενες επέβλεπε τον χώρο της κουζίνας και έκανε σχετικές συστάσεις στους εργαζομένους για τα διαστήματα που δεν εργάζονταν. Χαρακτηριστικά, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, η Α τους καλούσε στην υποδοχή και τους ανακοίνωνε ότι «τους βλέπει που κάθονται».

Σε συνέχεια της καταγγελίας αυτής, η Αρχή απέστειλε στον υπεύθυνο επεξεργασίας τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3662-1/14-06-2019 και Γ/ΕΞ/3661-2/17-10-2019 έγγραφα, με τα οποία τον ενημέρωνε για τη σχετική καταγγελία που είχε υποβληθεί στην Αρχή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απάντησε με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1463/21-02-2020, όπου υποστηρίζει συνοπτικά τα εξής:

Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης εγκαταστάθηκε για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών για χρονικό διάστημα 6 μηνών, και συγκεκριμένα από ...2017 ως ...2017. Συγκεκριμένα, επειδή ο χώρος εργασίας ήταν η κουζίνα, κρίθηκε σκόπιμο να τοποθετηθούν κάμερες προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος πυρκαγιάς που μπορεί να έθετε σε κίνδυνο τη ζωή των εργαζομένων.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν γνώριζε ότι ήταν απαραίτητη η γνωστοποίηση για επεξεργασία δεδομένων μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης στην Αρχή και για αυτό το λόγο δεν είχε προβεί στην εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσης.

Επιπροσθέτως, αναφέρεται ότι το συγκεκριμένο σύστημα βιντεοεπιτήρησης διέθετε ειδικό λογισμικό βάσει του οποίου στην εικόνα του συστήματος εμφανίζονταν μόνο σκιές, στις οποίες μετέτρεπε τις ανθρώπινες φιγούρες. Αναφέρεται, ακόμη, ότι δεν γινόταν αποθήκευση ή διαβίβαση εικόνας προσώπου.

Επίσης, δηλώνεται ότι υπήρχε ειδική σήμανση που ενημέρωνε τους εργαζόμενους για τις κάμερες και ότι οι εργαζόμενοι γνώριζαν την ύπαρξη τους και είχαν δώσει τη συγκατάθεσή τους.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, στη συνέχεια, με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/858/17-03-2021 έγγραφο της Αρχής εκλήθη νομίμως σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής στη συνεδρίαση της 24-03-2021 για να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις και να εκθέσει τις απόψεις του για το θέμα.

Στη συνεδρίαση παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος Χριστίνα Πάζα, η οποία εξέθεσε προφορικά τις απόψεις του υπευθύνου. Στη συνέχεια, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έλαβε προθεσμία και κατέθεσε εμπροθέσμως το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2623/16-04-2021 υπόμνημα.

Στο υπόμνημα, αφού επαναλαμβάνονται οι θέσεις της εταιρίας, προστίθεται δήλωση της εταιρίας που εγκατέστησε το σύστημα ότι παρείχε δοκιμαστική έκδοση λογισμικού επισκίασης, προκειμένου να εποπτεύεται ο χώρος, αλλά να μην φαίνονται τα χαρακτηριστικά των υποκειμένων, ενώ στον σκοπό της επεξεργασίας προστέθηκε η προστασία από κλοπές. Τέλος επισυνάπτεται υπεύθυνη δήλωση μιας υπαλλήλου, καμαριέρας, του ξενοδοχείου ότι οι υπάλληλοι είχαν ενημερωθεί προφορικά για τις κάμερες στην κουζίνα και ότι υπήρχαν σχετικές πινακίδες.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου και αναφορά στα διαμειφθέντα της συνεδρίασης της 24-03-2021, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις του βοηθού εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 και τις αιτιολογικές σκέψεις 14-17 στο προοίμιο της Οδηγίας 95/46/EK, τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
2. Η αποθήκευση και διαβίβαση εικόνας προσώπου, η οποία συλλέγεται από σύστημα βιντεοεπιτήρησης, που λειτουργεί μόνιμα, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα, σε κλειστό ή ανοικτό χώρο συγκέντρωσης ή διέλευσης προσώπων, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και μάλιστα εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη κατά την έννοια των άρθρων 2 στοιχ. δ' και 3 παρ. 1 ν. 2472/1997.
3. Βασική προϋπόθεση, κατά το άρθρο 4 παρ. 1 ν. 2472/1997, για τη νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων είναι η τήρηση της αναλογικότητας, υπό την έννοια ότι τα συλλεγόμενα δεδομένα πρέπει να είναι αναγκαία και πρόσφορα για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα. Περαιτέρω, η επεξεργασία δεδομένων εικόνας μέσω συστήματος

βιντεοεπιτήρησης, για τους σκοπούς που δηλώνει ο υπεύθυνος, μπορεί να βασίζεται μόνο στη διάταξη του αρ. 5 παρ. 2 ε' του ν. 2472/1997 «*Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών*».

4. Σύμφωνα με το άρθρο 5 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας της Αρχής για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 και 5 του ν. 2472/1997). Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.
5. Περαιτέρω, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στο χώρο που επιτηρείται και ιδίως να μην παραβιάζεται αυτό το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως «νόμιμη προσδοκία ορισμένου βαθμού προστασίας της ιδιωτικής ζωής» σε συγκεκριμένο χώρο.
6. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 7 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας, το σύστημα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων εργασίας, εκτός από ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. στρατιωτικά εργοστάσια, τράπεζες, εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου).

7. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας, η λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε ξενοδοχειακές μονάδες υπό οποιαδήποτε μορφή (ξενοδοχεία, πανσιόν, ενοικιαζόμενα δωμάτια κλπ.) πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά σε χώρους που αποσκοπούν στον έλεγχο εισερχομένων/εξερχομένων, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 4 της ίδιας Οδηγίας, απαγορεύεται η λειτουργία καμερών σε χώρους εστίασης και αναψυχής, στα δοκιμαστήρια, στις τουαλέτες και στους χώρους όπου εργάζονται υπάλληλοι και δεν είναι προσιτοί στο κοινό.
8. Σύμφωνα με το άρθρο 12 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας, πριν ένα πρόσωπο εισέλθει στην εμβέλεια του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να το ενημερώνει, με τρόπο εμφανή και κατανοητό, ότι πρόκειται να εισέλθει σε χώρο που βιντεοσκοπείται. Προς τούτο, πρέπει: α) να αναρτώνται σε επαρκή αριθμό και εμφανές μέρος ευδιάκριτες πινακίδες, όπου θα αναγράφεται το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου γίνεται η βιντεοσκόπηση (υπεύθυνος επεξεργασίας), ο σκοπός, καθώς και το άτομο με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν για να ασκήσουν τα δικαιώματα που ο ν. 2472/1997 αναγνωρίζει στο υποκείμενο των δεδομένων.
9. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 10 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Αρχή την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης πριν την έναρξη της επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο του 6 ν. 2472/1997.
10. Στην υπό κρίση περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα εξής:
- Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης που λειτουργούσε στις εγκαταστάσεις του υπευθύνου δεν είχε γνωστοποιηθεί στην Αρχή, και ως εκ τούτου υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 ν. 2472/1997.
  - Το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν πληροί τις προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στα άρθρα 7, 8, 12 και 19 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας της Αρχής, αφού υπήρχαν κάμερες σε χώρο εργασίας, χωρίς να δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας. Μάλιστα, από τη στιγμή που ο κύριος σκοπός για τον οποίο είχαν τοποθετηθεί οι κάμερες δηλώθηκε ότι ήταν η προστασία από πυρκαγιά κρίνεται ότι ο συγκεκριμένος

σκοπός θα μπορούσε να επιτευχθεί και με ηπιότερα μέσα, όπως για παράδειγμα ειδικούς ανιχνευτές.

- Επίσης, ενώ αναφέρεται ότι είχαν αναρτηθεί πινακίδες για την ενημέρωση των εργαζομένων σχετικά με το σύστημα βιντεοεπιτήρησης, δεν έχει προσκομιστεί κάποιο σχετικό αποδεικτικό στοιχείο, πέραν της υπεύθυνης δήλωσης των ιδιοκτητριών και μιας υπαλλήλου, ενώ στις φωτογραφίες του χώρου από την καταγγελία δεν φαίνεται να υπάρχουν.
- Ο ισχυρισμός στο έγγραφο που απέστειλε ο υπεύθυνος επεξεργασίας από την εταιρία εγκατάστασης σχετικά με το ειδικό λογισμικό που διέθετε το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης προκειμένου να καταγράφονται μόνο σκιές στον χώρο της κουζίνας δεν τεκμηριώνεται με δείγμα εικόνας.
- Κρίνεται αναγκαίο να αναφερθεί ότι ακόμα και στην περίπτωση που το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης κατέγραφε τις σκιές των εργαζομένων είναι δυνατόν να προσδιοριστούν τα πρόσωπα που επιβλέπονταν, με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα υπηρεσιών, ενώ η βιντεοεπιτήρηση ενδέχεται να επιδρά στην συμπεριφορά των προσώπων που βρίσκονται σε συγκεκριμένους χώρους και, κατ' επέκταση, να την κατευθύνει, γεγονός που μπορεί να δημιουργεί ψυχολογική πίεση, καθώς ένα πρόσωπο που γνωρίζει ότι παρακολουθείται προσπαθεί να προσαρμόζει την συμπεριφορά του στις προσδοκίες εκείνου που κάθε φορά το παρακολουθεί.
- Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι έχουν παραβιασθεί και οι θεμελιώδεις επιταγές για τη νομιμότητα κάθε συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που οι διατάξεις των άρθρων 4, 5, 6 και 11 του ν. 2472/1997 θέτουν.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω διαπιστώσεις, και ενόψει της βαρύτητας των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας η προβλεπόμενη στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 κύρωση που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας και η οποία κρίνεται ανάλογη με τον αριθμό και τη βαρύτητα των παραβάσεων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω:

Επιβάλλει, με βάση τα άρθρα 19 παρ. 1 στοιχ. στ' και 21 ν. 2472/1997, στην ομόρρυθμη εταιρεία «ΜΑΡΙΑ & ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΥΣΑΘΑΝΑ Ο.Ε.» πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ για τις ανωτέρω περιγραφόμενες παραβάσεις του ν. 2472/1997. Αναλυτικά, επιβάλλει πρόστιμο:

3.000 ευρώ για μη γνωστοποίηση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης

1.000 ευρώ για παράνομη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους κουζίνας ξενοδοχείου

1.000 ευρώ για μη ενημέρωση των υποκειμένων σχετικά με την διενεργούμενη επεξεργασία μέσω του συστήματος βιντεοεπιτήρησης.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου